

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Slavomíra Nováka a soudců: JUDr. Hany Pipkové a JUDr. Marcely Rouskové v právní věci žalobce: **N. T. H., nar. X., státní příslušnost X.**, neznámého pobytu, zastoupen Mgr. Markem Sedlákem, advokátem v Brně, Příkop 8, proti žalovanému: **Ministerstvo zahraničních věcí**, se sídlem Praha 1, Loretánské nám. 5, v řízení o žalobě proti rozhodnutí ministra zahraničních věcí ze dne 26. 4. 2016, č. j. 303145/2016-KKM,

T a k t o:

- I. Rozhodnutí ministra zahraničních věcí ze dne 26. 4. 2016, č. j. 303145/2016-KKM, a rozhodnutí Velvyslanectví České republiky v Hanoji ze dne 17. 3. 2016, č. j. 467/2016-HANOI, jsou nicotná.**
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 11.228 Kč k rukám zástupce Mgr. Marka Sedláka, advokáta, a to do třiceti dnů od právní moci rozsudku.**

O d ů v o d n ě n í:

Žalobce se včas podanou žalobou dne 1. 6. 2016 domáhal u Městského soudu v Praze zrušení rozhodnutí ministra zahraničních věcí ze dne 26. 4. 2016, č. j. 303145/2016-KKM, kterým byl zamítnut jeho rozklad proti usnesení o zastavení věci vydanému Velvyslanectvím České republiky v Hanoji dne 17. 3. 2016, č. j. 467/2016-HANOI.

Žalobce uváděl, že dne 17. 2. 2016 podal na velvyslanectví České republiky v Hanoji, (dále jen „ZÚ Hanoj“), žádost o zaměstnaneckou kartu podle § 42g zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, (dále „zákon o pobytu cizinců“). Současně žádal o upuštění od povinnosti osobního

podání na základě registrace v tzv. systému VISAPPOINT a v úředních hodinách k tomu určených.

ZÚ Hanoj usnesením o zastavení věci ze dne 17. 3. 2016, č. j. 467/2016-HANOI, řízení o žádosti pana N. T. H., nar. X., o zaměstnaneckou kartu, která byla spojena se žádostí o upuštění od povinnosti osobního podání žádosti podle § 169 odst. 14 zákona o pobytu cizinců, podle § 66 odst. 1 písm. g) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), pro zjevnou bezpředmětnost zastavil.

Žalobce toto usnesení o zastavení věci napadnul rozkladem, v němž mj. namítal, že ZÚ Hanoj není věcně příslušný k zastavení tohoto řízení, neboť podle § 165 písm. j) zákona o pobytu cizinců Ministerstvo vnitra (nikoliv zastupitelský úřad nebo Ministerstvo zahraničních věcí) rozhoduje o vydání povolení k dlouhodobému pobytu. Působnost Ministerstva zahraničních věcí je vymezena v § 166 téhož zákona a věcná příslušnost, která by opravňovala ZÚ Hanoj k zastavení řízení o zaměstnaneckou kartu, zde uvedena není.

Nicméně rozhodnutím ministra zahraničních věcí ze dne 26. 4. 2016, č. j. 303145/2016-KKM, byl rozklad proti usnesení o zastavení věci zamítnut.

Žalobce se svým podáním u Městského soudu v Praze domáhal, aby ohledně žalobou napadených rozhodnutí byla vyslovena nicotnost, a aby žalovanému byla uložena povinnost ZÚ Hanoj, aby žádost o zaměstnaneckou kartu postoupil Ministerstvu vnitra, Odboru azylové a migrační politiky, k posouzení a rozhodnutí.

Žalobce namítal, že každý týden na základě předchozí registrace v tzv. systému VISAPPOINT žadatelé na ZÚ Hanoj podávají žádosti. Tito žadatelé si však registraci v tzv. systému VISAPPOINT museli koupit i za částku 5.000 USD. Pokud by registrace v tzv. systému VISAPPOINT byla skutečně tak bezproblémová, jak tvrdí vedoucí konzulárního oddělení ZÚ Hanoj v napadeném usnesení, měla by vysvětlit, z jakých důvodů a za jakých podmínek umožňovala na konci roku 2015 a na začátku roku 2016 desítkám žadatelů o dlouhodobý pobyt podat jejich žádost bez registrace v tzv. systému VISAPPOINT vždy v pátek mimo úřední hodiny k tomuto druhu podání určené. Takový postup ZÚ Hanoj je v rozporu s § 2 odst. 4 správního řádu, podle něhož má být ve shodných nebo podobných případech postupováno stejně.

Žalovaný správní orgán ve svém vyjádření ze dne 25. 7. 2016 navrhnul žalobu jako nedůvodnou zamítnout. Uvedl, že ve svém rozhodování nijak nepřekročil své pravomoci a nejednal nad rámec své věcné příslušnosti. V obou rozhodnutích se totiž jednalo toliko o otázku upuštění od osobní přítomnosti při podání žádosti, k jejímuž přezkoumání jsou zastupitelské úřady oprávněny, nikoliv o rozhodování v samotné věci udělení povolení k dlouhodobému pobytu.

K námitce týkající se postupu ZÚ Hanoj, kterým bylo umožněno na konci roku 2015 a na začátku roku 2016 desítkám žadatelů o dlouhodobý pobyt podat jejich žádost bez registrace v tzv. systému VISAPPOINT vždy v pátek mimo úřední hodiny k tomuto druhu

podání určené, žalovaný uvedl, že se jednalo o studenty, kteří se k podání žádosti na ZÚ Hanoj osobně dostavili v souladu s § 169 odst. 16 zákona o pobytu cizinců.

Městský soud v Praze posoudil věc takto:

Městský soud v Praze posoudil napadené rozhodnutí podle § 75 soudního řádu správního a to v mezích žalobcem uplatněných žalobních bodů, jakož i řízení, které mu předcházelo, přičemž vycházel ze skutkového právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.

Z předloženého správního spisu žalovaného soud ověřil, že žalobce osobně předal dne 17. 2. 2016 na ZÚ Hanoj spojenou žádost adresovanou Ministerstvu vnitra ČR prostřednictvím ZÚ Hanoj, a to jednak žádost o zaměstnaneckou kartu s přílohami, a jednak žádost o upuštění od povinnosti osobního podání žádosti o zaměstnaneckou kartu na základě registrace v tzv. systému VISAPPOINT.

Z předloženého spisu soud ověřil, že v usnesení o zastavení věci ZÚ Hanoj ze dne 17. 3. 2016, č. j. 467/2016-HANOI, se expressis verbis uvádí: „Řízení o žádosti pana N. T. H., nar. X., o zaměstnaneckou kartu, která byla spojena se žádostí o upuštění od povinnosti osobního podání žádosti podle § 169 odst. 14 zákona o pobytu cizinců, se podle § 66 odst. 1 písm. g) správního řádu pro zjevnou bezpředmětnost zastavuje.“

Podle § 165 písm. j) zákona o pobytu cizinců Ministerstvo v rámci působnosti ve věcech vstupu a pobytu cizinců na území a jejich vycestování z tohoto území rozhoduje o vydání povolení k dlouhodobému pobytu, povolení k přechodnému pobytu, o prodloužení platnosti těchto oprávnění k pobytu a o povolení k trvalému pobytu,

Podle § 166 zákona o pobytu cizinců Ministerstvo zahraničních věcí vykonává státní správu ve věcech povolování pobytu cizinců na území požívajících výsad a imunit podle mezinárodního práva (odst. 1) Ministerstvo zahraničních věcí vykonává státní správu ve věcech udělování víz v rozsahu stanoveném tímto zákonem prostřednictvím zastupitelského úřadu (odst. 2).

Městský soud v Praze v souladu s § 76 odst. 2 soudního řádu správního musel se nejprve zabývat namítanou nicotností napadených rozhodnutí. Zrušil-li totiž soud rozhodnutí pro nicotnost, nezabýval by se dalšími žalobními námitkami, poukazujícími na nezákonnost takového rozhodnutí, jelikož zákonnost lze zkoumat jen u aktu, který existuje.

Podle § 65 odst. 1 soudního řádu správního se může žalobce domáhat vyslovení nicotnosti rozhodnutí správního orgánu. Soudní řád správní stanoví v § 76 odst. 2, že k nicotnosti soud přihlíží nejen k námitce žalobce, ale i z úřední povinnosti. Dospěje-li soud k závěru, že napadené rozhodnutí je nicotné, potom jeho nicotnost svým výrokem v rozsudku deklaruje. Nicotný je správní akt, který trpí natolik intenzívními vadami, že jej vůbec za

rozhodnutí ani považovat nelze. Jde o vady, které jej činí zjevně vnitřně rozporným nebo právně či fakticky neuskutečnitelným, anebo jinými vadami, pro něž jej nelze vůbec považovat za rozhodnutí správního orgánu. Takovými vadami jsou např. absolutní nedostatek pravomoci, absolutní nepřislušnost rozhodujícího správního orgánu, zásadní nedostatky projevu vůle vykonavatele veřejné správy (absolutní nedostatek formy, neurčitost, nesmyslnost), požadavek plnění, které je trestné nebo absolutně nemožné, uložení povinnosti nebo založení práva něčemu, co v právním smyslu vůbec neexistuje, či nedostatek právního podkladu k vydání rozhodnutí. Nicotnost z těchto důvodů vyslovuje soud podle soudního řádu správního.

V inkriminované věci musel soud přisvědčit žalobní námitce, že rozhodnutí vydal správní orgán, který nebyl k vydání rozhodnutí ve věci věcně příslušný. Podle citovaného ustanovení § 165 písm. j) zákona o pobytu cizinců Ministerstvo vnitra v rámci působnosti ve věcech vstupu a pobytu cizinců na území a jejich vycestování z tohoto území rozhoduje o vydání povolení k dlouhodobému pobytu, povolení k přechodnému pobytu, o prodloužení platnosti těchto oprávnění k pobytu a o povolení k trvalému pobytu. Do kategorie povolení k dlouhodobému pobytu patří i zaměstnanecká karta udělovaná podle § 42g zákona o pobytu cizinců.

Z uvedeného výčtu vyplývá, že Ministerstvo vnitra je oprávněno rozhodovat ve věcech dlouhodobému pobytu, tj. o vydání povolení k dlouhodobému pobytu i o zastavení řízení o žádosti o tento druh pobytu.

Působnost žalovaného Ministerstva zahraničních věcí je potom upravena v citovaném ustanovení § 166 zákona o pobytu cizinců. Ustanovení odstavce 2 stanoví, že Ministerstvo zahraničních věcí vykonává státní správu ve věcech udělování víz v rozsahu stanoveném tímto zákonem prostřednictvím zastupitelského úřadu. Ministerstvo zahraničních věcí je tak oprávněno rozhodovat pouze o udělování víz, nikoli ve věcech povolení k dlouhodobému pobytu. Z dikce zákona o pobytu cizinců je tedy nesporné, že k vydání povolení k dlouhodobému pobytu, resp. k jakémukoli rozhodnutí o žádosti o povolení k dlouhodobému pobytu je věcně příslušné pouze Ministerstvo vnitra.

V inkriminované věci je totiž třeba rozlišovat vízum, kde je zákonem o pobytu cizinců stanovena působnost Ministerstva zahraničních věcí, resp. zastupitelských úřadů, a dlouhodobý pobyt, o jehož otázkách má pravomoc rozhodovat pouze Ministerstvo vnitra.

V usnesení o zastavení věci ZÚ Hanoj ze dne 17. 3. 2016, č. j. 467/2016-HANOI, správní orgán prvního stupně *expressis verbis* uvedl: „Řízení o žádosti pana N. T. H., nar. X., o zaměstnaneckou kartu, která byla spojena se žádostí o upuštění od povinnosti osobního podání žádosti podle § 169 odst. 14 zákona o pobytu cizinců, se podle § 66 odst. 1 písm. g) správního řádu pro zjevnou bezpředmětnost zastavuje.“ Je tedy nesporné, že ZÚ Hanoj rozhodoval o žádosti o zaměstnaneckou kartu a toto řízení zastavil.

Tvrzení žalovaného, že se v obou rozhodnutích se totiž jednalo toliko o otázku upuštění od osobní přítomnosti při podání žádosti, tak neodpovídá skutečnosti. ZÚ Hanoj rozhodoval totiž především ve věci udělení povolení k dlouhodobému pobytu, když ve svém usnesení o zastavení věci ZÚ Hanoj ze dne 17. 3. 2016, č. j. 467/2016-HANOI, uvedl: „Řízení

o žádosti pana N. T. H., nar. X., o zaměstnaneckou kartu..., se podle § 66 odst. 1 písm. g) správního řádu pro zjevnou bezpředmětnost zastavuje.“

Městský soud v Praze z uvedených důvodů shledal tuto žalobní námitku důvodnou, a proto musel vyslovit nicotnost usnesení o zastavení věci ZÚ Hanoj ze dne 17. 3. 2016, č. j. 467/2016-HANOI, z důvodu absolutní nepřislušnosti rozhodujícího správního orgánu. Ministerstvo zahraničních věcí potom rovněž v rozkladovém řízení nebylo k vydání rozhodnutí o žádosti žalobce o zaměstnaneckou kartu věcně příslušné. V inkriminované věci tak tyto orgány vůbec rozhodovat o žádosti žalobce neměly, když tato pravomoc spadá do působnosti ministerstva vnitra, a proto soud nemohl postupovat jinak, než že rozhodnutí obou správních orgánů prohlásil za nicotná.

Z toho důvodu se také soud dále nezabýval dalšími žalobními námitky, jelikož nemohl posuzovat zákonnost u aktu, který neměl být žalovaným vůbec vydán pro jeho absolutní věcnou nepřislušnost.

Městský soud v Praze postupoval v souladu s ustanovením § 76 odst. 2 soudního řádu správního a bez nařízení jednání, neboť zjistil, že rozhodnutí trpí takovými vadami, které vyvolávají jejich nicotnost, a proto vyslovil tímto rozsudkem jejich nicotnost.

Rozhodnutí o náhradě nákladů řízení soud opřel o ust. § 60 odst. 1 soudního řádu správního, když žalobce měl ve věci plný úspěch. Výši náhrady potom určil podle vyhl. č. 177/1996 Sb. (advokátní tarif), a to tak, že 3.000 Kč činily náklady na uhrazení soudního poplatku z žaloby, dále náklady právního zastoupení za dva úkony právní pomoci podle § 9 odst. 3 a 3.100 Kč, tj. převzetí a příprava zastoupení, sepis žaloby, dále 2x režijní paušál podle § 13 odst. 3 a 300 Kč, tedy celkem 11.228 Kč, včetně DPH ve výši 21%.

Obiter dictum soud poukazuje na zjištění ze správního spisu předloženého žalovaným, že jeho součástí je originál žádosti žalobce o zaměstnaneckou kartu na úředním tiskopise i s přílohami, a současně na dnes již konstantní judikaturu Nejvyššího správního soudu, v poslední době např. rozsudek č. j. 1 Azs 164/2016 – 27 nebo č. j. 5 Azs 58/2016 – 22 : „na základě žádosti o vydání povolení k trvalému pobytu, přiložené ke stížnosti na postup pracovníka zastupitelského úřadu, bylo zahájeno správní řízení o vydání povolení k trvalému pobytu. Bylo tomu proto, že tato žádost byla podána osobně na zastupitelském úřadu České republiky ve státě, jehož byl žalobce státním příslušníkem tak, jak vyžaduje § 169 odst. 13 a § 14 zákona o pobytu cizinců, neboť žádost zde osobně podala jeho zákonná zástupkyně (§ 32 odst. 1 správního řádu). Soud rovněž uvedl, že je nerozhodné, že velvyslanectví nejprve odmítlo žádost převzít a že následně žalobce podal žádost formálně jako přílohu své stížnosti na předcházející postup velvyslanectví. Podstatné je, že žádost byla v souladu s § 70 odst. 1 zákona o pobytu cizinců podána na úředním tiskopise a dostala se do dispozice příslušného zastupitelského úřadu – velvyslanectví.“

P o u č e n í:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 16. září 2016

JUDr. Slavomír Novák, v.r.
předseda senátu